

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

29 iulie 2016

CJ-6 nr. 251

RAPORT

la proiectul de Lege cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor

(nr. 124 din 28.03.2016), lectura finală

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și comunică următoarele.

Proiectul, inițiativa legislativă a Guvernului, are drept scop adoptarea cadrului juridic care să reglementeze condiții minime de reabilitare a victimelor infracțiunilor, instituirea unui sistem național de reabilitare prin crearea mecanismelor de acordare a serviciilor de suport, facilitarea reabilitării și reintegrării sociale, precum și atragerea organizațiilor necomerciale și a voluntarilor în procesul de acordare a serviciilor de suport a victimelor infracțiunilor.

Proiectul de Lege a fost aprobat în a doua lectură în ședința în plen a Parlamentului la data de 17.06.2016.

În procedura de dezbatere a proiectului menționat în ultima lectură, a fost omis un amendament, care modifică esențial textul proiectului. În aceste condiții în scopul asigurării aplicabilității legii, Comisia juridică, numiri și imunități propune completarea art. 3 cu alin. (9) cu următorul conținut: „(9) Autoritățile publice locale execută obligațiile prevăzute de prezenta lege doar în limita mijloacelor bugetare disponibile” precum și excluderea art. 23 din proiect.

Cu referire la cele menționate, în corespundere cu prevederile art.71 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02 aprilie 1997, Comisia cu votul unanim, propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Lege cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor (nr. 124 din 28.03.2016) în lectură finală, varianta redactată a căreia este anexată la prezentul raport.

Președintele Comisiei

Raisa APOLSCHII

L E G E

cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii și sfera de reglementare

(1) Prevederile prezentei legi au ca scop crearea cadrului legal pentru asigurarea unor condiții minime de reabilitare a victimelor infracțiunilor, precum și pentru protecția și asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale acestora.

(2) Prezenta lege reglementează categoriile de victime ale infracțiunilor cărora li se aplică prevederile sale, organizarea și funcționarea mecanismului de protecție și reabilitare a victimelor infracțiunilor, modul și condițiile de compensare financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

(3) În sensul prezentei legi, termenul „victimă a infracțiunii” semnifică persoana fizică vătămată, mental sau fizic, care înregistrează o suferință emoțională sau o pierdere materială, cauzată direct prin infracțiune, conform Codului penal, precum și soțul, copiii și persoanele aflate la întreținerea persoanei decedate în cazul serviciilor de suport prevăzute la art. 2 alin. (5) lit. b) și d).

Capitolul II

SISTEMUL SERVICIILOR DE SUPORT ACORDATE VICTIMELOR INFRAȚIUNILOR

Articolul 2. Serviciile de suport acordate victimelor infracțiunilor

(1) Reabilitarea victimelor infracțiunilor, precum și a drepturilor acestora, se realizează prin punerea la dispoziție a unor servicii de suport.

(2) Serviciile de suport reprezintă serviciile, publice sau private, oferite victimelor abuzului, violenței fizice, psihice sau sexuale.

(3) Serviciile de suport au ca scop oferirea de consultații și sprijin în comunicarea victimelor cu autoritățile publice, de asistență pentru recuperare fizică, psihologică și socială.

(4) Serviciile de suport își realizează scopul prin acțiuni speciale de consiliere psihologică, asistență juridică și socială.

(5) Pentru realizarea scopului prevăzut la alin. (3), victimele infracțiunilor beneficiază de următoarele servicii de suport:

- a) consiliere informațională a victimelor infracțiunilor cu privire la drepturile sale și serviciile de care pot beneficia;
- b) consiliere psihologică;
- c) asistență juridică garantată de stat;
- d) compensare financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

(6) Guvernul poate aproba reglementări detaliate privind procedurile de acordare a serviciilor de suport prevăzute la alin. (5).

(7) Victimele traficului de ființe umane și ale violenței în familie beneficiază de măsuri de asistență conform prevederilor Legii nr. 241-XVI din 20 octombrie 2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane sau, după caz, ale Legii nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

Articolul 3. Subiecții competenți în acordarea serviciilor de suport

(1) Autoritatea administrativă centrală care elaborează, promovează și participă la realizarea politicii Guvernului în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor este Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

(2) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei asigură implementarea prevederilor prezentei legi în cooperare cu Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, subdiviziunile teritoriale de asistență socială, alte autorități ale administrației publice centrale și locale, precum și în cooperare cu reprezentanți ai societății civile.

(3) Cooperarea dintre subiecții indicați la alin. (2) se realizează prin participare la elaborarea și implementarea cadrului normativ în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor, prin schimb de informații și de experți, prin activități comune de cercetare și identificare a victimelor infracțiunilor, de acordare a serviciilor de suport pentru reabilitarea acestora, prin specializarea și instruirea personalului, prin realizarea unor inițiative social-economice, a unor campanii de informare în vederea popularizării serviciilor de suport și a condițiilor de acordare a acestora, precum și prin alte activități în domeniul respectiv.

(4) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, autoritățile administrației publice locale participă nemijlocit la implementarea prevederilor prezentei legi prin acordarea serviciilor de suport prevăzute la art. 2 alin. (5). Alte autorități ale administrației publice centrale și locale pot fi cooptate în vederea realizării scopurilor legii, conform competențelor instituționale ale fiecăreia și în funcție de specificul serviciilor la acordarea cărora urmează să participe.

(5) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în comun cu autoritățile publice locale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Procuratura Generală și Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, asigură specializarea și instruirea personalului care comunică direct cu victimele infracțiunilor în procesul de acordare a serviciilor de suport acestora, conform competențelor instituționale.

(6) Autoritățile publice centrale și locale, la realizarea atribuțiilor sale privind acordarea serviciilor de suport victimelor infracțiunilor, pot antrena organizații necomerciale sau persoane juridice cu scop lucrativ care activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor.

(7) Persoanele fizice din cadrul organizațiilor necomerciale sau al persoanelor juridice cu scop lucrativ, indicate la alin. (6), care sînt antrenate în acordarea serviciilor de suport victimelor infracțiunilor trebuie să corespundă calităților morale necesare unei astfel de activități, să dețină studii universitare și să fie instruite conform prevederilor alin. (5).

(8) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei consolidează capacitățile resurselor umane din domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor prin verificarea corespunderii persoanelor indicate la alin. (7) activității de acordare a serviciilor de suport victimelor infracțiunilor și acceptă sau refuză candidatura persoanei respective în timp de 20 de zile de la depunerea CV-ului acesteia la minister. Refuzul candidaturii se motivează.

(9) Autoritățile publice locale execută obligațiile prevăzute de prezenta lege în limita mijloacelor bugetare disponibile.

Articolul 4. Voluntarii care participă la acordarea serviciilor de suport

(1) La desfășurarea activității de reabilitare a victimelor infracțiunilor pot fi antrenați voluntari.

(2) Voluntar este persoana care, în timpul său liber și fără a fi remunerat, acordă benevol suport victimelor infracțiunilor sau participă la activitățile desfășurate în acest sens de către subiecții indicați la art. 3.

(3) Voluntar poate fi persoana care nu are antecedente penale și ale cărei calități morale corespund activității de reabilitare a victimelor infracțiunilor.

(4) Voluntarul nu poate acorda servicii de suport victimelor infracțiunilor în cazul în care există un conflict dintre exercitarea atribuțiilor și interesele personale ale acestuia în calitate de persoană privată, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

(5) Activitatea voluntarilor se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii voluntariatului nr. 121 din 18 iunie 2010, ale prezentei legi, precum și ale actelor normative aprobate în scopul realizării prevederilor acestora.

Articolul 5. Organizațiile necomerciale care activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor

(1) Organizațiile necomerciale pot acorda victimelor infracțiunilor, în mod independent sau în cooperare cu autoritățile publice centrale sau locale, servicii de consiliere informațională, psihologică, precum și alte servicii sau forme de asistență.

(2) Organizațiile necomerciale de utilitate publică ce activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor beneficiază de sprijinul material și financiar al statului. Acestea urmează a fi scutite parțial de plata unor impozite în conformitate

cu legislația fiscală și cu legislația cu privire la asociațiile obștești. Arendarea încăperilor și clădirilor proprietate publică de către asociațiile obștești de utilitate publică ce activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor se face în condiții preferențiale, în modul stabilit de Guvern.

(3) Organizațiile necomerciale care acordă, în mod independent, servicii de suport victimelor infracțiunilor pot extinde categoriile de victime ale infracțiunilor care să beneficieze de serviciile acordate de către acestea din diferite surse financiare, altele decât bugetul de stat.

Capitolul III

SERVICIILE PUBLICE DE SUPORT ACORDATE VICTIMELOR INFRACTIUNILOR

Secțiunea 1

Serviciile de informare a victimelor infracțiunilor

Articolul 6. Consilierea informațională

(1) Colaboratorul organului de constatare la care se adresează victima pentru a face plîngerea privind infracțiunea săvîrșită, ofițerul de urmărire penală și procurorul care instrumentează cazul au obligația de a aduce la cunoștință victimei infracțiunii, în scris sau într-o altă formă accesibilă dacă o cer condițiile speciale ale victimei, informația privind:

a) serviciile de suport de care poate beneficia victima, subiecții care acordă aceste servicii și condițiile generale de acordare a acestora;

b) organul de urmărire penală la care poate depune plîngerea privind infracțiunea săvîrșită împotriva sa;

c) drepturile procesuale de care beneficiază în calitate de parte la procesul penal, conform Codului de procedură penală și Codului de executare;

d) măsurile de protecție disponibile, conform prevederilor Codului de procedură penală și ale Legii nr. 105-XVI din 16 mai 2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal, precum și informația cu privire la condițiile și procedura de aplicare a acestor măsuri;

e) alte informații solicitate de victima infracțiunii, dacă acestea sînt deținute.

(2) Aducerea la cunoștință victimei infracțiunii a informației prevăzute la alin. (1) se consemnează într-un proces-verbal, care se anexează la materialele cauzei penale.

Articolul 7. Alte mijloace de informare a victimelor infracțiunilor

(1) Suplimentar modului de informare a victimelor infracțiunilor prevăzut la art. 6, acestea se pot informa despre serviciile de suport de care pot beneficia prin intermediul liniilor telefonice sau al paginilor web oficiale ale instituțiilor responsabile de acordarea serviciilor de suport indicate la art. 3 alin. (2) și ale altor subiecți cu atribuții în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor.

(2) Subiecții competenți în acordarea serviciilor de suport victimelor infracțiunilor conform prevederilor art. 3 alin. (2) au obligația, iar instanțele de judecată au dreptul să publice pe paginile lor web oficiale informațiile prevăzute la art. 6 alin. (1).

(3) Persoanele care asigură comunicarea directă a informațiilor victimei infracțiunii au obligația de a anunța poliția dacă, din convorbirea cu victima, deduc că aceasta se află în pericol.

(4) Subiecții competenți în acordarea serviciilor de suport victimelor infracțiunilor pot înființa linii telefonice pentru informarea victimelor infracțiunilor.

Secțiunea a 2-a

Consilierea psihologică a victimelor infracțiunilor

Articolul 8. Consilierea psihologică

(1) Victimele infracțiunilor beneficiază, la cerere, de consiliere psihologică, care este asigurată, în condițiile prezentei legi, de către psihologii din cadrul subdiviziunilor teritoriale de asistență socială, al organizațiilor necomerciale sau al persoanelor juridice cu scop lucrativ care activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunii și care au fost cooptate în acest scop de către autoritățile publice locale sau de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

(2) Victimele infracțiunilor care nu corespund condițiilor prevăzute la art. 9 sau care solicită ajutorul respectiv după expirarea termenului de acordare a consilierii psihologice din contul statului pot beneficia, la cerere, de consiliere psihologică contra plată.

(3) Costul serviciilor de consiliere psihologică acordate de către subdiviziunile teritoriale de asistență socială este stabilit de Guvern.

(4) Organizațiile necomerciale sau persoanele juridice cu scop lucrativ stabilesc de sine stătător costul serviciilor de consiliere psihologică, care nu poate fi mai mare decât cel stabilit de Guvern conform alin. (3).

Articolul 9. Consilierea psihologică din contul statului

(1) Consilierea psihologică se acordă din contul statului pentru victimele infracțiunilor, inclusiv ale tentativelor la acestea, prevăzute la următoarele articole din Codul penal: art. 145 (omor intenționat), art. 146 (omor săvârșit în stare de afect), art. 149 (lipsirea de viață din imprudență), art. 150 (determinarea la sinucidere), art. 151 (vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății), art. 158 (traficul de organe, țesuturi și celule umane), art. 160 (efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale), art. 164 (răpirea unei persoane), art. 164¹ (răpirea minorului de către rudele apropiate), art. 165 (traficul de ființe umane), art. 166 alin. (2) și (3) (privațiunea ilegală de libertate), art. 166¹ (tortura, tratamentul inuman sau degradant), art. 167 (sclavia și condițiile similare sclaviei), art. 168 (munca forțată, în cazul în care infracțiunea este săvârșită asupra unui minor), art. 171–175 (infracțiuni privind viața sexuală), art. 188 alin. (3) lit. c) sau d) (tîlhăria săvârșită cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori cu deosebită cruzime), art. 201¹ (violența în familie), art. 206 (traficul de copii), art. 208¹ (pornografia infantilă), art. 208² (recurgerea la prostituția practică de un copil).

(2) Consilierea psihologică din contul statului se acordă victimelor infracțiunilor prevăzute la alin. (1) dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul Republicii Moldova sau dacă infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriului Republicii Moldova și victima este cetățean al Republicii Moldova, străin sau apatrid care locuiește legal în Republica Moldova.

(3) Consilierea psihologică din contul statului se acordă pe o perioadă de cel mult 3 luni de la data soluționării cererii de acordare a acestui serviciu, iar în cazul victimelor care nu au împlinit vârsta de 18 ani, pe o perioadă de cel mult 6 luni de la data soluționării cererii respective.

Articolul 10. Procedura de acordare a consilierii psihologice din contul statului

(1) Consilierea psihologică din contul statului se acordă în temeiul cererii scrise a victimei infracțiunii, ce se depune la subdiviziunea teritorială de asistență socială sau la un alt subiect care desfășoară activitatea de reabilitare a victimelor infracțiunilor în raza teritorială în care se află domiciliul victimei infracțiunii și care a fost cooptat în acest scop de către autoritățile publice locale sau de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

(2) Cererea pentru acordarea consilierii psihologice din contul statului poate fi depusă doar după sesizarea organului de constatare sau a organului de urmărire penală despre săvârșirea infracțiunii.

(3) Cererea pentru acordarea consilierii psihologice din contul statului trebuie să cuprindă:

- a) numele, prenumele, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința victimei;
- b) data, locul și circumstanțele săvârșirii infracțiunii;
- c) data depunerii sesizării privind săvârșirea infracțiunii și organul sesizat.

(4) La cererea pentru acordarea consilierii psihologice din contul statului se anexează copia documentelor justificative pentru datele înscrise în cerere.

(5) Cererea pentru acordarea consilierii psihologice din contul statului se soluționează în termen de 3 zile de la data depunerii.

Secțiunea a 3-a

Asistența juridică

Articolul 11. Asistența juridică a victimei infracțiunii

(1) Victima infracțiunii beneficiază de asistență juridică garantată de stat, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și în condițiile Legii nr. 198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul Republicii Moldova sau dacă infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriului Republicii Moldova și victima este cetățean al Republicii Moldova, străin sau apatrid care locuiește legal în Republica Moldova, iar procesul penal se desfășoară în Republica Moldova.

(2) Victima infracțiunii de tortură, a tratamentului inuman și degradant beneficiază necondiționat de asistență juridică garantată de stat.

(3) Soțul, copiii și persoanele aflate la întreținerea persoanei decedate în rezultatul săvârșirii infracțiunilor prevăzute în capitolele II–IV din Codul penal, în cazul în care nu dispun de mijloace bănești pentru a plăti serviciile unui avocat, pot beneficia de asistență juridică garantată de stat atât în cadrul procesului penal, cât și în afara acestuia.

(4) Organizațiile necomerciale sau persoanele juridice cu scop lucrativ au dreptul să stabilească individual categoriile de victime ale infracțiunii, condițiile și formele de asistență juridică pe care să le acorde.

Secțiunea a 4-a

Compensația financiară acordată de stat victimelor unor infracțiuni

Articolul 12. Limitele compensației financiare

(1) Victimele infracțiunilor indicate la alin. (2) au dreptul de a primi compensație financiară în mărimea și în condițiile stabilite de prezenta lege.

(2) Au dreptul la compensație financiară victimele infracțiunilor prevăzute la următoarele articole din Codul penal: art. 145 (omor intenționat), art. 146 (omor săvârșit în stare de afect), art. 149 (lipsirea de viață din imprudență), art. 151 alin. (4) (vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății soldată cu decesul persoanei), art. 158 (traficul de organe, țesuturi și celule umane), art. 164 alin. (3) lit. b) (răpirea unei persoane care a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul acesteia), art. 165 (traficul de ființe umane), art. 166 alin. (3) (privațiunea ilegală de libertate), art. 166¹ (tortura, tratamentul inuman sau degradant), art. 167 (sclavia și condițiile similare sclaviei), art. 168 (munca forțată, în cazul în care infracțiunea este săvârșită asupra unui minor), art. 171–175 (infracțiuni privind viața sexuală), art. 201¹ (violența în familie), art. 206 (traficul de copii), art. 208¹ (pornografia infantilă), art. 208² (recurgerea la prostituția practică de un copil).

(3) Victima nu are dreptul la compensație financiară acordată de către stat pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune dacă:

a) infracțiunea a fost săvârșită cu participarea benevolă a victimei, cu excepția persoanelor care nu au împlinit vârsta de 18 ani;

b) fapta prevăzută de legea penală a fost săvârșită în una dintre circumstanțele care înlătură caracterul penal al faptei conform art. 35 din Codul penal;

c) nu a sesizat organele de urmărire penală despre săvârșirea infracțiunii în cazul în care pornirea urmăririi penale are loc doar în baza plîngerii prealabile a victimei conform art. 276 din Codul de procedură penală;

d) la data săvârșirii infracțiunii, este condamnată definitiv și are antecedente penale pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave sau pentru o infracțiune săvârșită prin participare la un grup criminal organizat sau organizație criminală;

e) după săvârșirea infracțiunii, a contribuit intenționat, prin comportamentul său, la apariția prejudiciului sau la majorarea cuantumului acestuia;

f) a prezentat, cu bună știință, declarații mincinoase sau a refuzat intenționat să contribuie la descoperirea infracțiunii în cadrul urmăririi penale sau al judecării

cauzei, cu excepția cazului în care aceasta are dreptul de a nu face declarații conform legii.

(4) Persoana care a beneficiat de compensație financiară, totală sau parțială, pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune contrar prevederilor alin. (3) este obligată la restituirea sumelor primite.

Articolul 13. Subiectul dreptului la compensarea financiară

(1) Dreptul la compensarea financiară îl are victima infracțiunii săvârșite pe teritoriul Republicii Moldova, prevăzută la art. 12 alin. (2), care este cetățean al Republicii Moldova, străin sau apatrid ce se află legal pe teritoriul Republicii Moldova la data comiterii infracțiunii și solicită compensație financiară.

(2) În cazul victimelor care nu se încadrează în categoriile de persoane prevăzute la alin. (1), compensația financiară se acordă în baza convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) Dacă, în rezultatul infracțiunilor indicate la art. 12 alin. (2), victima infracțiunii a decedat, dreptul, în părți egale, la compensarea financiară din contul statului îl are soțul, copiii sau persoana aflată la întreținere, în cazul în care victima ar fi avut dreptul la aceasta.

(4) Dreptul la compensarea financiară a cheltuielilor pentru înmormântarea victimei infracțiunii îl are persoana care le-a suportat, cu excepția cazului prevăzut la art. 12 alin. (3) lit. a).

Articolul 14. Acordarea compensației financiare

(1) Compensația financiară pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune se acordă de către stat dacă sînt întrunite următoarele condiții:

1) actul de constatare a săvârșirii infracțiunii a intrat în vigoare (este definitiv și irevocabil). Prin act de constatare a săvârșirii infracțiunii se are în vedere, după caz:

a) hotărîrea instanței de judecată de condamnare;

b) hotărîrea instanței de judecată de încetare a procesului penal pe temei de nereabilitare;

c) ordonanța procurorului de încetare a urmăririi penale în temeiul art. 275 pct. 4), 5), 7) și 8) și art. 285 alin. (2) pct. 2) și 3) din Codul de procedură penală sau al art. 53 din Codul penal;

2) cererea a fost depusă în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a actului de constatare a săvârșirii infracțiunii;

3) victima infracțiunii, personal sau prin reprezentantul său, este parte civilă în cadrul procesului penal;

4) dacă sursele făptuitorului sînt insuficiente pentru acoperirea prejudiciului rezultat din infracțiune, în cazul hotărîrii definitive a instanței de judecată cu privire la acțiunea civilă născută dintr-o cauză penală, dacă aceasta nu a fost executată integral, benevol sau silit, în perioada indicată la pct. 2);

5) prejudiciul cauzat prin săvîrșirea infracțiunii nu a fost și nu poate fi compensat din alte surse (indemnizații, plăți din asigurări, despăgubiri acordate de către făptuitor, benevol sau silit, pînă la emiterea hotărîrii instanței de judecată cu privire la acțiunea civilă născută dintr-o cauză penală de sine stătător sau în temeiul acesteia).

(2) Dacă, în cadrul termenului indicat la alin. (1) pct. 2) din prezentul articol, a fost intentată procedura de executare silită a hotărîrii instanței de judecată cu privire la acțiunea civilă născută dintr-o cauză penală, însă, la momentul depunerii cererii de acordare a compensației financiare de către stat, executarea hotărîrii nu a avut loc sau a avut loc parțial, statul asigură compensarea prejudiciului prevăzut la art. 15, integral sau în partea neacoperită, dar nu mai mult decît în limitele indicate la art. 19 alin. (1).

(3) Dacă, la data emiterii hotărîrii instanței de judecată în acțiunea civilă născută din cauza penală, compensația financiară a fost achitată deja de către stat, instanța care examinează acțiunea civilă născută din cauza penală deduce suma compensației din suma stabilită victimei în calitate de prejudiciu. Suma compensației urmează să fie achitată de către făptuitor în bugetul de stat.

(4) La acordarea de către stat a compensației financiare pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune, din cuantumul acesteia se scad sumele achitate de către făptuitor pînă la acea dată ca despăgubiri, precum și sumele obținute sau în drept de a fi obținute din alte surse pentru prejudiciile cauzate prin săvîrșirea infracțiunii.

(5) În cazul în care victima infracțiunii este minor, iar reprezentantul acesteia nu a depus cererea în termenul prevăzut la alin. (1) pct. 2), termenul respectiv începe să curgă din momentul în care victima infracțiunii a împlinit 18 ani.

Articolul 15. Prejudiciul cauzat prin infracțiune pentru care statul asigură compensare financiară

La stabilirea cuantumului compensației financiare, acordată de către stat pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile violente prin care a fost săvîrșită infracțiunea, se iau în calcul:

- a) cheltuielile de spitalizare, tratament sau alte cheltuieli medicale suportate de victima infracțiunii;
- b) prejudiciul cauzat ochelarilor, lentilelor de contact, protezelor dentare și altor obiecte care constituie mijloace de realizare a funcțiilor unor părți individuale ale corpului uman;
- c) prejudiciul cauzat prin distrugerea sau deteriorarea bunurilor victimei infracțiunii sau prin deposedarea acesteia prin săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 12 alin. (2);
- d) prejudiciul cauzat prin pierderea capacității de muncă, dacă aceasta a fost provocată de faptele infracționale;
- e) cheltuielile de înmormântare a victimei infracțiunii, în cazul decesului acesteia.

Articolul 16. Cererea privind acordarea compensației financiare

(1) Compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune se efectuează în temeiul cererii scrise privind acordarea compensației financiare, care se examinează de Comisia interdepartamentală pentru compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

(2) Cererea privind acordarea compensației financiare se depune de către persoana indicată la art. 13 alin. (1) și (3) sau de către reprezentantul său legal, dacă aceasta este minor sau este lipsită de capacitate de exercițiu total sau parțial. Cererea privind acordarea compensației financiare poate fi depusă și de către organizațiile necomerciale care activează în domeniul reabilitării victimelor infracțiunilor dacă este semnată de victima infracțiunii, cuprinde datele prevăzute la alin. (3) din prezentul articol și sînt anexate documentele indicate la alin. (4) din prezentul articol.

(3) Cererea privind acordarea compensației financiare trebuie să cuprindă date referitoare la:

- a) numele, prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința victimei infracțiunii și/sau, după caz, a altei persoane care are dreptul la compensarea financiară;
- b) calitatea solicitantului – soț, copil sau persoană aflată la întreținerea persoanei decedate, în cazul victimelor infracțiunilor prevăzute la art. 13 alin. (3);
- c) fapta infracțională săvârșită, care se încadrează în lista celor stabilite la art. 12 alin. (2), data, locul și împrejurările săvârșirii acesteia;
- d) prejudiciul suferit ca rezultat direct al infracțiunii conform prevederilor art. 15;
- e) organul sesizat despre săvârșirea infracțiunii (organul de constatare sau organul de urmărire penală), data sesizării acestuia;

f) numărul și data actului organului de urmărire penală sau, după caz, ale hotărârii judecătorești, conform art. 14 alin. (1) pct. 1);

g) datele privind antecedentele penale ale victimei infracțiunii care solicită acordarea compensației financiare;

h) sumele plătite cu titlu de despăgubiri de către făptuitor sau alte plăți pentru prejudiciile cauzate prin săvârșirea infracțiunii, obținute de victima infracțiunii dintr-o altă sursă legală;

i) cuantumul compensației financiare solicitate;

j) rechizitele bancare ale contului pe care urmează a fi transferată compensația financiară sau solicitarea privind achitarea în numerar a acesteia, precum și graficul (termenele) achitării compensației, în cazul în care victima infracțiunii solicită achitarea în tranșe a acesteia;

k) confirmarea inexistenței situațiilor prevăzute la art. 12 alin. (3) lit. a), e) și f), precum și a veridicității celor relevate în cerere.

(4) La cererea privind acordarea compensației financiare se anexează următoarele documente justificative pentru datele înscrise în cerere:

a) copia actului de identitate;

b) copia actului care confirmă statutul persoanei care solicită acordarea compensației financiare, în cazul prevăzut la art. 13 alin. (3) și la alin. (2) din prezentul articol;

c) documentele care justifică cuantumul solicitat al compensației financiare pentru prejudiciul produs prin infracțiune;

d) o confirmare a executorului judecătoresc despre neexecutarea hotărârii instanței de judecată privind prejudiciul cauzat prin infracțiune în cadrul unei proceduri de executare sau, după caz, privind suma prejudiciului compensată pînă la data depunerii cererii privind acordarea compensației financiare, în cazul procedurii de executare silită a hotărârii de judecată cu privire la acțiunea civilă născută din cauza penală;

e) cazierul judiciar;

f) orice alte documente deținute de victima infracțiunii, utile pentru soluționarea cererii.

Articolul 17. Comisia interdepartamentală pentru compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune

(1) Comisia interdepartamentală pentru compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune (în continuare – *Comisie*) este constituită din 3 membri, dintre care un reprezentant al Ministerului Justiției, un reprezentant al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și un reprezentant al Ministerului Finanțelor.

- (2) Regulamentul de activitate al Comisiei se aprobă de către Guvern.
- (3) Comisia se convoacă în ședințe ori de câte ori este necesar.
- (4) Secretariatul Comisiei este asigurat de Ministerul Justiției.

Articolul 18. Procedura de examinare a cererii privind acordarea compensației financiare de către stat pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune

(1) Cererea privind acordarea compensației financiare, împreună cu actele anexate la aceasta, se depune la Ministerul Justiției și se examinează de Comisie în termen de 30 de zile de la depunere.

(2) În urma examinării cererii, Comisia decide acordarea compensației financiare și stabilește cuantumul compensației sau refuză motivat acordarea acesteia.

(3) În cazul în care are loc reluarea urmăririi penale, precum și în alte situații care fac imposibilă identificarea unei decizii pe marginea solicitării de compensare financiară a prejudiciului, examinarea cererii se suspendă prin decizie motivată a Comisiei, urmînd a fi reluată după încheierea procesului penal sau după dispariția situațiilor care au determinat suspendarea examinării cererii respective.

(4) Decizia Comisiei prin care se acordă sau se refuză acordarea compensației financiare solicitate trebuie să conțină:

- a) data emiterii;
- b) numele, prenumele, funcția membrilor Comisiei care au participat la emiterea deciziei, precum și autoritatea pe care o reprezintă;
- c) numele, prenumele, data nașterii, codul numeric personal al victimei infracțiunii care a solicitat acordarea compensației financiare pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune;
- d) descrierea sumară a infracțiunii, cu indicarea obligatorie a articolului corespunzător din Codul penal, și a prejudiciului cauzat prin aceasta;
- e) temeiul legal de acordare sau de refuz al acordării compensației financiare;
- f) cuantumul compensației financiare și modul de acordare a acesteia;
- g) modul și termenele de contestare a deciziei.

(5) Decizia Comisiei, în termen de 2 zile lucrătoare de la adoptare, se transmite ministrului justiției și, în temeiul acesteia, ministrul dispune, prin ordin, acordarea sau neacordarea compensației financiare.

(6) Ministrul justiției poate respinge decizia Comisiei dacă constată că aceasta contravine prevederilor legale, cu adoptarea, în acest caz, a unei decizii proprii asupra cererii privind acordarea compensației financiare.

(7) Ordinul ministrului justiției privind compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune poate fi contestat în instanța de contencios administrativ.

(8) Ministerul Justiției are obligația de a informa, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii ordinului ministrului justiției privind compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune, organul de urmărire penală, procurorul, instanța de judecată care examinează cauza penală sau, după caz, instanța de judecată care examinează acțiunea civilă rezultată din cauza penală referitor la cererea privind acordarea compensației financiare și decizia luată pe marginea acesteia.

Articolul 19. Quantumul compensației financiare pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune și modul de acordare a acesteia

(1) Compensația financiară se achită din contul bugetului de stat în mărime de 70% din suma prejudiciului calculat conform art. 15, dar nu mai mult de 10 salarii medii lunare pe economie, prognozate pentru anul în care victima a formulat cererea de compensație financiară.

(2) Transferul compensației financiare pentru victimele infracțiunilor se efectuează de Ministerul Justiției în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a ordinului ministrului justiției privind compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

(3) Statul, prin intermediul Ministerului Justiției, se subrogă în drepturile victimei infracțiunii care a beneficiat de compensație financiară acordată de către stat pentru recuperarea de la infractor a sumelor plătite victimei.

Articolul 20. Regimul fiscal al compensației financiare a prejudiciului cauzat prin infracțiune

Compensația financiară pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune, acordată de către stat în conformitate cu prezenta lege, nu se supune impozitării.

Capitolul IV**DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII****Articolul 21**

Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării, cu excepția prevederilor secțiunii a 4-a a capitolului III, care vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2018.

Articolul 22

Guvernul:

a) în termen de 3 luni de la publicare:

- va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va asigura elaborarea proiectelor de acte normative necesare pentru implementarea prevederilor prezentei legi;

b) va asigura completarea statului de personal al Ministerului Justiției cu o unitate de personal în vederea asigurării realizării atribuțiilor Ministerului Justiției la implementarea mecanismului de compensare financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI